

ADWOKAT AGNIESZKA ŻEBROWSKA

OPINIA W PRZEDMIOCIE SKŁADANIA ZAMÓWIEŃ NA PACZKĘ ŻYWNOŚCIOWĄ PRZEZ OSOBĘ NAJBLIŻSZĄ ZGODNIE Z ART. 113 A KKW

Należy wskazać, iż zgodnie z art. 113a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 665, z późn. zm.) skazany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę żywnościową, w skład której wchodzi artykuły żywnościowe lub wyroby tytoniowe zakupione za pośrednictwem zakładu karnego.

Skazany otrzymuje paczkę żywnościową po złożeniu zamówienia na piśmie oraz po pokryciu kosztów przygotowania paczki. Zamówienie może być również złożone przez osobę najbliższą.

Należy wskazać, iż jak wynika bezpośrednio z art. 113a KKW skazany może złożyć zamówienie na paczkę samodzielnie bądź też zamówienie takie na jego rzecz może zostać złożone przez osobę najbliższą. Wymaga wskazania, iż ustalając zakres znaczeniowy pojęcia „osoba najbliższa” należy sięgnąć do definicji zawartej w art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 2204; dalej: KK).

Stosownie do tego przepisu, osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Wylczenie takie jak wskazuje doktryna i orzecznictwo ma charakter wyczerpujący i nie podlega wykładni rozszerzającej. Zatem w konkretnym przypadku bycie najbliższym względem drugiej osoby musi się opierać na któreś z następujących podstaw: węzle małżeństwa, więzach krwi, stosunku powinowactwa, stosunku przysposobienia albo wspólnym pożyciu (por. postanowienie SN z 21 stycznia 2014 r., sygn. akt V KK 247/13, OSNKW nr 6/2014, poz. 48).

Wobec brzmienia przepisów KKW, po złożeniu zamówienia – przez skazanego lub osobę najbliższą, paczka jest przygotowywana przez pracowników Służby Więziennej we współpracy z osobami prowadzącymi kantyny. Przed wejściem w życie ustawy nowelizującej paczki żywnościowe mogły być przygotowywane przez członków rodzin, znajomych bądź przez organizacje społeczne zajmujące się pomocą więźniom, co wobec obecnego brzmienia przepisów jest wykluczone.

Należy jednakże wskazać, iż obecne brzmienie art. 113a KKW nie wyklucza i nie zabrania działania przez pełnomocników lub przedstawicieli, którzy na rzecz osoby najbliższej mogą działać, wykonując uprawnienia wynikające z KKW.

Podkreślenia wymaga, iż żaden z przepisów KKW nie nakazuje osobistego składania zamówień, czy też podpisywania druku formularza osobiście, a art. 113a KKW wymaga jedynie, aby wola dokonania

zamówienia na paczkę żywnościową pochodziła od samego skazanego bądź też od osoby dla niego najbliższej.

Zasadą przyjętą w prawie polskim jest dopuszczalność dokonania każdej czynności prawnej przez przedstawiciela, chyba że skorzystanie z przedstawiciela wyklucza przepis albo właściwość czynności prawnej.

Z kolei konieczną przesłanką skuteczności działania przedstawiciela jest wskazanie (ujawnienie), że działa on w imieniu reprezentowanego. Osoba, której reprezentant składa oświadczenie woli musi mieć bowiem możliwość dostrzeżenia, że oświadczenie to jest składane w imieniu reprezentowanego, a nie w imieniu własnym reprezentanta. Wskazanie na działanie w cudzym imieniu może nastąpić w sposób wyraźny lub dorozumiany.

O ile zatem przekazany przez pełnomocnika formularz zamówienia paczki żywnościowej dla skazanego nie budzi wątpliwości pod względem pochodzenia od osoby najbliższej, nie ma przeszkód aby został zrealizowany. Istotne jednakże jest, aby osoby realizujące zamówienie na paczkę żywnościową nie miały wątpliwości, co do osoby od której pochodzi zamówienie i by miały możliwość jej weryfikacji jako osoby najbliższej dla osadzonego. Należy ponadto wskazać, iż okazanie dokumentu pełnomocnictwa, o ile został wystawiony, nie stanowi przesłanki skuteczności działania ustanowionego pełnomocnika (wyr. SN z 10.10.2003 r., II CK 114/02, Legalis).

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, iż o ile osoba składająca zamówienie będzie działać przy składaniu zamówienia na paczkę żywnościową dla skazanego, w imieniu i na rzecz jego osoby najbliższej w rozumieniu 115 KK § 11 KK w zw. z art. 113a KKW nie istnieją prawne przeszkody, aby zamówienie na paczkę żywnościową zostało zrealizowane.

Adwokat Agnieszka Żebrowska

Agnieszka Żebrowska
Adwokat
WAW/Adw/6789